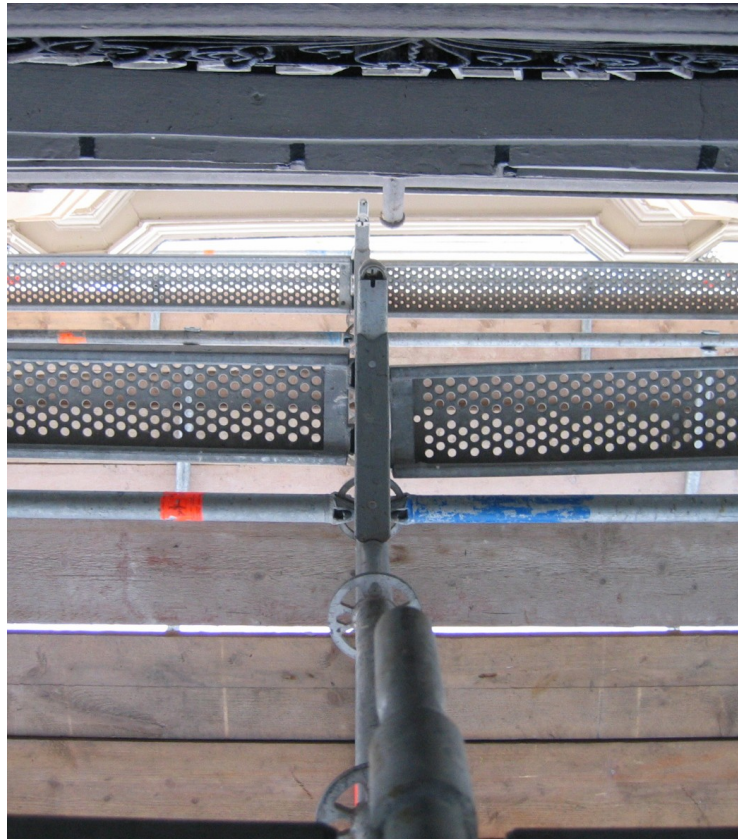

Stichting Vrienden Lutherse Kerk Groningen

Bulletin 2011, no. 2

Voorwoord

In de maanden die zijn verstreken sinds het verschijnen van het vorige bulletin heeft het stichtingsbestuur niet stilgezeten. Naast de behartiging van de gebruikelijke lopende zaken moest het zich bezighouden met een onverwachte bedreiging van haar pas verworven ANBI-status. Nadat het bestuur zich had ingespannen een passend weerwoord te formuleren, kwam in de zomer het laconieke bericht dat alles op een misverstand berustte. Voor u als donateur betekent dat gelukkig, dat u ook in de toekomst uw gewaardeerde giften aan onze stichting in mindering kunt brengen op het bedrag van uw belastbaar inkomen. Na de zomer ging veel tijd zitten in het overleg met andere organisatoren van orgelconcerten in de stad. Directe aanleiding daartoe vormde een eis van de Kunstraad. Deze belangrijkste subsidiënt van orgelactiviteiten in de stad stelt nadere samenwerking op basis van gezamenlijk beleid als voorwaarde. We spannen ons daarvoor in, maar doen ook ons best in het overleg het eigene van onze Orgel Anders-concertserie te handhaven. Het overleg duurt nog voort. Van de resultaten ervan zullen we u in een volgend bulletin op de hoogte brengen.

Samenwerking is wenselijk, coördinatie noodzakelijk. Zo was het grote aantal activiteiten rond de heringebruikneming van het Schnitger-orgel in de der Aa-kerk voor ons reden om de eigen Orgel Anders-serie dit seizoen later dan gebruikelijk te doen beginnen. Toen liet zich nog niet voorzien dat concurrerende programmering in Der Aa- en Martinikerk ons zou noodzaken ook nog het eerste concert met Leo van Doeselaar en Irene Maessen op vrijdag 23 december uit te stellen tot een volgend seizoen. We hopen ons na de jaarwisseling met een viertal fraaie Orgel Anders-concerten krachtig te revancheren. Voor het programma daarvan verwijzen we u graag naar het concertoverzicht in dit bulletin. Natuurlijk kunt u ook terecht op onze eigen www.svlk.nl en op de gezamenlijke www.orgelstad.nl website.

Niet alleen bij onze concerten zullen we u graag verwelkomen, ook bij het jaarlijkse Brandenburgs Buffet, dat deze keer op zaterdag 7 januari van het nieuwe jaar zal plaatsvinden. Op het inliggende blad met uitnodiging vindt u het programma en daar staat ook hoe u zich als deelnemer kunt aanmelden. Als u besluit te komen, kunt u ook het art deco-tafelkleed bekijken dat de vrienden op de Open Monumentendag schonken voor de tafel in de Lutherzaal. Het vervangt een exemplaar dat na jarenlange dienst ernstig versleten was geraakt.

En dan nu iets over de inhoud van dit bulletin. U treft daarin een bijdrage aan van mevrouw Gabriele Hassink over het groot onderhoud dat momenteel aan het kerkgebouw plaatsvindt. Al jaren begeleidt zij deze en soortgelijke werkzaamheden namens de Exploitatiestichting van de Lutherse gemeente. Door haar verslag kunt u zich wellicht beter een beeld vormen van al die werkzaamheden die nodig zijn om het gebouwencomplex in goede conditie te houden. In een andere bijdrage geeft onze penningmeester Wim Tamminga een overzicht van de financiële stand van zaken binnen onze stichting. Tymen Jan Bronda licht kort het programma van de komende Orgel Anders-concerten toe. Verder kunt u een verslag lezen van het vorige Brandenburgs Buffet van de hand van de voorzitter van het Luthers Bach Ensemble, de heer Jan Bouma. Tenslotte introduceren twee nieuwe bestuursleden zichzelf kort: Jaap van Rijn, de opvolger van Tymen Jan Bronda als secretaris, en Gerwald de Boer, die onze website bij de tijd houdt en het werven van fondsen op zich neemt. Hij is de opvolger van Jan-Willem Tamminga.

We hopen dat we ook in de toekomst op uw belangstelling en steun mogen blijven rekenen, zodat we als vriendenstichting kunnen voortgaan onze bijdrage te leveren aan de instandhouding van het fraaie gebouwencomplex aan de Haddingestraat.

Tenslotte wens ik u namens het bestuur fijne feestdagen en een voorspoedig 2012!

Rienk Bijma,
voorzitter

Even voorstellen: Jaap van Rijn en Gerwald de Boer

Recentelijk zijn twee nieuwe bestuursleden aangetreden. Hier iets over wie zij zijn en wat zij doen.

Sinds kort heb ik het secretariaat van de Stichting Vrienden van de Lutherse Kerk van Tymen Jan Bronda overgenomen. In het dagelijkse leven sta ik in Leeuwarden voor de klas als docent geschiedenis op een school voor havo/ vwo. Als historicus heb ik een aantal jaren onderzoek gedaan naar de geschiedenis van het publieke debat in Nederland in de negentiende eeuw, voornamelijk binnen debatverenigingen. Het resultaat daarvan is gepubliceerd in 2009. Al sinds mijn studententijd luister ik intensief naar klassieke muziek. Ik zing zelf in een kerkcantorij waar vooral klassieke kerkmuziek gezongen wordt. Ik ben opgegroeid in Stiens, waar het kerkorgel in de gereformeerde kerk veel te wensen overliet. Het is dan ook pas in Groningen dat ik orgelmuziek echt ben gaan waarderen. Ik vind het erg leuk om de komende tijd betrokken te zijn bij een stichting die door middel van muziek een prachtig pand en orgel op de kaart zet in de stad Groningen.

Jaap van Rijn
jaapvanrijn@hotmail.com

Begin 2011 is mij gevraagd de taak van fondsenwerver binnen de SVLK over te nemen. Bovendien zal ik ook de website met activiteiten van de SVLK bijhouden. Ik heb geschiedenis gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen en heb na de universitaire docentenopleiding een aanstelling gekregen aan het Lauwers College te Buitenpost. In het verleden heb ik kennisgemaakt met SVLK dankzij de concertserie 'Orgel Anders' en diverse bestuursleden. Ik verwacht een aantal jaren een bijdrage te kunnen leveren aan het werk van de Stichting.

Gerwald de Boer
gervalddeboer@hotmail.com

Onderhoud Lutherse kerk

De meeste mensen lopen door de Haddingestraat zonder de Lutherse kerk - een schuilkerk - waar te nemen. Momenteel zie je echter van veraf beeldbepalende steigers, die voor het kerkgebouw zijn geplaatst. Dat voorspelt bezigheid, renovatie, onderhoud. Wat gebeurt er?

Sinds de voltooiing van de restauratie in 1998 inspecteert de Monumentenwacht (MW) de staat van onderhoud van het gebouwencomplex. Het rapport van de MW is voor ons een leidraad voor wat dringend of minder dringend aan onderhoud toe is. Een eerste vereiste is het gebouw wind- en waterdicht te houden.

Nu, vele jaren na de restauratie is er beginnende scheurvorming in het pleisterwerk, aan de kloosterstenen en het dekkend verfsysteem vastgesteld. Men vond vocht- en zouttransport aan het stucwerk en aan de verflaag. Verder constateerde men zwakke plekken in het voegwerk aan de voorgevel van de kerk. Pas vanaf de steigers kan men

andere mankementen opsporen en verhelpen.

Hierbij gaat men conform de voorschriften van de Dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken van de gemeente Groningen te werk: op de juiste manier worden scheuren, losse plekken in het pleisterwerk en de kloosterstenen grondig voorbehandeld met de daarvoor bestemde materialen.

Biologische aangroei, zoals algen, schimmels en mossen worden verwijderd. Hierbij dienen ook milieu- en veiligheidseisen gewaarborgd te zijn. Om aan alle eisen te voldoen, hebben wij een lang traject moeten afleggen, nota bene van maart tot november 2011. Gelukkig kan tegenwoordig ook in de koude maanden dit soort werk worden verricht. Na afronding van de kerkrestauratie in 1998 was men ervan doordrongen dat verder onderhoud en de daarmee gepaard gaande kosten zich hoe dan ook zullen aandienen. Dat resulteerde in een onderhoudsplan van tien jaar. De nog resterende gelden uit dit plan worden hiervoor ingezet, op voorwaarde dat alles nog in 2011 gereed zal komen.

Als de MW haar taak goed wil uitvoeren, moeten wij ook in dat opzicht aan de veiligheidsnormen voldoen. Dit leidde tot het aanbrengen van luiken in het pannendakgedeelte van de kerk. Deze zijn vanaf de buitenkant niet zichtbaar. Vanaf de kerkzolder kan men nu van binnenuit veilig het kerkdak rondom bereiken, controleren en zo nodig herstellen.

De binnenruimtes van het gebouwencomplex blijven niet buiten beschouwing. Veelvuldig gebruik (verhuur) van de kerkzaal leidt tot slijtage aan o.a. de zuilen en de portaaldeur. Om dezelfde reden is het houtwerk van de koffiebar in de foyer inmiddels aan een schilderbeurt toe.

Een losgeraakt ornamentje van de preekstoel uit 1696 leidde tot een nadere inspectie. Men ontdekte dat ook andere ornamentjes loszaten en dat er verschil in de bewerking was. Resultaat van een opknappbeurt in het verleden? Tien rijkversierde nieuwe ornamentjes sluiten nu naadloos aan bij de andere.

Tot zover een kijkje in de onderhoudskeuken van de Stichting tot beheer en exploitatie van het Luthers gebouwencomplex.

Namens de Exploitatiestichting,
Gabriele Hassink

Financieel jaarverslag seizoen 2010/2011

In tegenstelling tot voorgaande jaren, sluiten we het seizoen 2010/2011 af met een exploitatietekort. Dit vanwege onverwacht hoger uitvallende honoraria en een aantal niet begrote uitgaven zoals de revisie van de website. Over het boekjaar 2010/2011 is de post Debiteuren met € 1560,50 toegenomen en de post Crediteuren met € 571,01. Het verschil (€ 989,49) komt in mindering van het exploitatietekort, waardoor het *feitelijk* exploitatietekort ten laste van de 'Algemene Reserve' van de SVLK dus € 4.244,65 - € 989,49 = € 3.255,16 bedraagt. De grote post 'Debiteuren' op de balans wordt veroorzaakt door een aantal fondsen dat de door hen toegezegde bedragen nog niet aan ons over heeft gemaakt. Het bestuur werkt er op dit moment hard aan om voor het huidige seizoen voldoende nieuwe fondsen te werven. Maar ook uw bijdragen blijven van belang. Via deze weg wil ik u hartelijk danken voor uw steun! De totale donateursbijdrage is in dit seizoen verdubbeld ten opzichte van het voorgaande boekjaar. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van onderstaande overzichten, dan kunt u het beste contact opnemen via de e-mail: w.tamminga@betnet.nl.

Met vriendelijke groet,
Wim Tamminga,
penningmeester

Terugblik op een 'Brandenburgs weekend'

Op zaterdag 8 januari 2011 was het een drukke van belang in de Lutherse kerk. Het barokorkest en het kleinkoor van het Luthers Bach Ensemble studeerden onder leiding van gastdirigent Ton Koopman: één en al bedrijvigheid, concentratie en enthousiasme.

In de middaguren werd de masterclass, de openbare repetitie bijzonder goed bezocht. We kregen een kijkje in de keuken van de barokinstrumenten en –zang. Heel leerzaam en prikkelend als je Koopman van zo dichtbij meemaakt als artistiek leider. Intussen werd in de Lutherzaal alles in gereedheid gebracht en aangedragen voor het Brandenburgs Buffet: een rijk voorziene dis samengesteld uit meegebrachte spijzen en hapjes. En dat alles onder de meer dan voortreffelijke regie van Beate Smeding.

Er volgde een bijzonder genoeglijk samenzijn van gemeenteleden, relaties, sponsoren, vrienden van, orkestleden, solisten en zangers van het LBE. Met als toetje een lezing van Ton Koopman in de kerkzaal en een uitvoering van het eerste Brandenburgs Concert.

Ter afsluiting was er in de foyer een gezellige nazit met koffie en bonbons, geserveerd door de voorzitters van de drie deelnemende partijen: Annette Toren (kerkenraad Lutherse Gemeente), Rienk Bijma (Vrienden van de Lutherse kerk) en ondergetekende. Dat vervolgens het concert op zondagmiddag in de Der Aa-kerk buitengewoon goed bezocht en zo goed ontvangen werd maakte het feestje compleet.

We hebben dit weekend de goede samenwerking met de Lutherse Gemeente Groningen en de Vriendenstichting feestelijk gevierd! Voor het LBE blijft de Lutherse Kerk in de Haddingestraat een gastvrije en stimulerende thuisbasis.

Jan Bouma
voorzitter Luthers Bach Ensemble

‘Orgel Anders’ 2012

In de maanden januari t/m april 2012 organiseert de SVLK wederom vier *Orgel Anders*-concerten. Het orgel staat op de lijst van rijksmonumenten (monument 18483) en werd gebouwd door de Groninger orgelbouwers Gebr. Cornelis Aldegundis en Antonius van Oeckelen. Het is een mooi stuk erfgoed van de Groninger orgelcultuur (voor meer informatie over het instrument zie ook: www.svlk.nl/orgel). In de stad en provincie Groningen zijn er tot nu toe voornamelijk traditionele orgelseries geweest. Wij hopen wederom met de volgende “Orgel Anders”-serie een breder publiek dan alleen orgelliefhebbers te trekken: jong en oud, gewone muzikliefhebbers maar ook professionals.

In het komende seizoen combineren we orgel met baroktrompet, zwijgende film, en het Amsterdam Ensemble. Tevens komt de beroemde Zwitserse organist Guy Bovet een solorecital verzorgen.

De geplande concerten beginnen alle om 20.15 uur en zullen - inclusief pauze - gemiddeld anderhalf uur in beslag nemen. Op alle vierde vrijdagen van de maand staat een concert gepland, één concert per maand.

Ook de afgelopen jaren zaten we al op deze dag, en bij het publiek merken we herkenning.

Qua entree hebben we besloten de prijzen iets te verhogen (€10 / €8 korting donateurs, studenten, en kinderen tot 12 jaar). Mede het advies van een aantal subsidiënten gaf weer de doorslag om twee euro hoger te zitten dan de ‘normale’ orgelconcerten in stad en ommeland. Wij bieden immers ook meer dan orgel alleen. Voor het concert met het Amsterdam Ensemble hanteren we een hogere entreprijs.

Ook dit jaar willen we ons weer op het nieuwe orgelpubliek richten. Het is naar onze mening in het belang van de Groningse orgelcultuur dat ook mensen die nauwelijks met het orgel in aanraking komen in zekere zin gelokt worden. Zoals gezegd: de serie fungeert al zeven jaar als *eyeopener*.

Tymen Jan Bronda,
artistieke zaken

CONCERTSERIE 'ORGEL ANDERS' 2012

op het Van Oeckelenorgel (1896) van de Lutherse kerk Groningen

vrijdag 27 januari 2012

orgel & zwiigende film

Wannes Vanderhoeven (België, harmonium en orgel)

'Carmen' van Cecil B. DeMille (1915)

Na de pauze: "The Boat" van Buster Keaton

vrijdag 24 februari 2012

Guy Bovet (Zwitserland)

Solorecital

vrijdag 23 maart 2012

orgel & het Amsterdam Ensemble

Eildert Beeftink (piano)

Johan Beeftink (orgel & kistorgel)

Michael Hesselink (klarinet)

Julia Torn (cello)

Romantisch programma

vrijdag 27 april 2012

orgel & baroktrompet

Dave Hendry (baroktrompet) & Tymen Jan Bronda (orgel & kistorgel)

Voornamelijk 17^e-eeuwse muziek met componisten als Viviani, Torelli, Fantini, Corelli, Scarlatti, Purcell, Telemann en daarnaast uitstapjes naar Händel en Bach.

De **Stichting Vrienden Lutherse Kerk Groningen** heeft als doel de ondersteuning van het instandhouden van het lutherse gebouwencomplex aan de Haddingestraat 23 te Groningen. Donateurs die minimaal € 15,- of meer per jaar bijdragen, ontvangen dit bulletin gratis.

Losse nummers zijn verkrijgbaar voor € 1,50

Aanmeldingen als donateur zenden aan:
Stichting Vrienden Lutherse Kerk Groningen
secretariaat: Haddingestraat 21
9711 KB GRONINGEN

Postbank 2808331 Groningen
website: www.svlk.nl
email: info@svlk.nl

Colofon

Redactie:
Tymen Jan Bronda
Victor M. Schmidt

Voorpagina:
De steigers tegen de voorgevel van de Lutherse kerk, van onderaf gezien.
Foto: Tymen Jan Bronda, 28 november 2011.

Uitgave van de SVLK te Groningen
© 2011 SVLK Groningen